O TRAGEDIE SPORTIVĂ ÎN RITM DE JAZZ...

Peste cîteva zile, la casa de cultură din Rennes, Franța, va avea loc premiera unui spectacol cu totul neobișnuit: patru tineri vor da un concert de jazz, în timp ce pe scenă va fi proiectat filmul unei curse automobilistice soldată cu un accident mortal. Spectacolul este intitulat „Tragedia destinului lui Lorenzo Bandini" și este dedicat memoriei faimosului automobilist care și-a pierdut viața în timpul Marelui premiu al principatului Monaco, la 27 mai 1967.

Inițiatorul originalului „show" este saxofonistul francez Barney Wilen, care își petrece o mare parte a timpului său cîntînd la Monte Carlo. Automobilist pasionat, Wilen s-a gîndit să înregistreze partea sonoră a celei de-a 25-a ediții a Marelui premiu monegasc. La 27 mai 1967, el a instalat în mai multe puncte nevralgice ale cursei prieteni ai săi, care trebuiau să înregistreze pe bandă de magnetofon, rumoarea spectatorilor, imnul principatului, comentariul crainicului, pornirea motoarelor, momente din cadrul întrecerii. Nimeni nu s-a gîndit atunci că la al 82-lea tur benzile vor consemna ecoul sonor al tragicului accident căruia i-a căzut victimă pilotul italian...

Folosind o combinare a acestor benzi de magnetofon și filmul în culori al cursei realizat de cineastul Francois de Ménile — inclusiv scenele accidentului prinse pe peliculă-Wilen și cei trei colegi ai săi au realizat un spectacol emoționant. În timp ce pe ecran va fi rulat filmul cu întrecerea bolizilor, iar un magnetofon va reda periodic ecourile sonore ale cursei, cuartetul își va prezenta programul original, inspirat din dramatica desfășurare a tragicei întreceri. În unele momente de „paroxism emoțional", cum le apreciază un cronicar care a asistat la o repetiție, interpretarea celor patru jazzmani este indisolubil legată de zgomotul violent, al bolizilor în plin efort. În ultimele secvențe dinaintea accidentului, membrii cuartetului se opresc, în semn de omagiu pentru Bandini. Spectacolul se încheie la fel cum începe cu strigătele de neliniște înregistrate în mai 1967: „Ce s-a întîmplat? Ce s-a întîmplat?" cărora le răspunde mulțimea cu o singură voce: „Acesta-i Bandini, acesta-i Bandini"!

O înregistrare a concertului a fost imprimată și pe un disc, apărut de curînd în Franța și care a cunoscut un deosebit succes de publie.

N. VĂLUREANU

SPORTIVI SUB CUPOLA ACADEMIEI

TURUL FRANȚEI PE BICICLETĂ...

Acad. GHERASIM CONSTANTINESCU văzut de Neagu RADULESCU

...Pe o bicicletă aproape ruginită, cumpărată pe bani puțini de la un negustor de fiare vechi, am folosit împrejurarea că studiam la Montpellier și am pornit, în prima vacanță, în jurul Franței. Dar nu într-un „pachet" competitiv cu marii cicliști, și nici ca în acel film ce rula în serii, acum vreo patruzeci de ani, intitulat „regele pedalei", în care, între secvențele desfășurării reale ale Turului Franței, a fost intercalat de către cineaștii vremii, acel excelent și popular comic, Biscot, ci, așa, pornit pe șoselele Franței, de unul singur pe bicicletă, pentru a mă mișca, pentru a-mi verifica voința și altfel decît în lumea studiilor mele agro-viticole — ne spune academicianul Gherasim Constantinescu, figură proeminentă a științelor agro-tehnice de la noi.

...Și astfel, hrănindu-mă numai cu mandarine și cu pîine, luînd startul la Montpellier și urmînd indicațiile hărții Franței, am parcurs întreaga țară, reintrînd apoi în Montpellier, mai slab cu 20 de kg, ars de soare de se credea de către puținii mei cunoscuți locali că am revenit din colonii, de sub cerul învăpăiat al Africii...

Cîntăream 47 de kilograme cînd am încheiat „turul". M-am bătut cu vînturile și m-au udat ploile, m-a ars soarele și m-au durut mădularele, dar nu m-am lăsat doborît — după cum nici nu m-am dat învins în acele momente în care „simțeam" că nu mai pot continua.

— V-ați antrenat, cumva, mai înainte, timp îndelungat, pentru această cursă prelungită.

— Nicidecum! Ca inginer agronom și mai cu seamă ca viticultor, viața mea a decurs în aer liber și umbletul, cîte 10, 12 și chiar 15 kilometri pe zi, urcînd coastele dealurilor, pe care se desfășurau viile, în cercetare și în îngrijire științifică, aveam antrenamentul fizic necesar, atît în ceea ce privește sistemul muscular cît și funcționalitatea aparatului respirator.

Mi-am petrecut copilăria într-un sat îndepărtat de centrele de care nu era legat prin alte mijloace de călătorie decît prin cai și roata căruței, pentru cei mai cu stare, și numai cu piciorul, pentru cei mai mulți adică pentru noi, ceilalți, rămași ca în poveștile biblice, la civilizația dintru-nceput.

Pînă după zece ani, n-am învățat carte și eram cioban, învoit cu oile oamenilor din sat; între alte atribute, ciobanului i se cere o vigilență excepțională (să-și țină tot timpul sub privire turma, căci altfel riscă să i se rătăcească oile) și să umble necontenit, căci mereu se răzlețește cîte un patruped și trebuie readus la un loc cu celelalte.

Acolo, cu oile la pășunat, am învățat eu carte, de unul singur, abecedarul buchiilor și abecedarul vieții...

Pînă la liceu, ca orice copil de sătean, m-am bucurat de binefacerile vieții în aer liber și aveam, din jocurile acelei copilării cît și din servituțiile mele gospodărești, mobilitatea și iscusința care mă făcuseră să trec, apoi, în liceu, drept un bun gimnast.

...Și pentru că ne aflăm pe versantul amintirilor, se cuvine să vă arăt că pînă am devenit participant la concursurile „Tinerimii române", care se țineau, anual, la București, n-am văzut vreun tren, cu care călătorisem întîia oară numai cu acel prilej, ca plenipotențiar al școlii, concurent laureat.

Dar să revenim la acel „tour de France" despre care vă vorbisem, la predilecțiile mele sportive în care bicicleta se dovedise un adevărat „cal picat din ceruri".

Îmbarcat în anul următor la Marsilia, pentru un port algerian unde intenționam să studiez pedologia și viticultura Algeriei, am bătut și drumurile — în circuit — ale acestei țări, tot pe bicicletă, se-nțelege, și tot pe „Ducipalul" meu în a cărui șa nici Alexandru Machedon nu cred să se fi simțit mai stăpînitor al lumii...

Astfel am adăugat palmaresului meu sportiv noi isprăvi în domeniul ciclismului și pe continentul african.

Revenind apoi în țară și lucrînd în viticultură, îmi începeam ziua umblînd pe coastele viilor și ajungînd la cei 10—12—15 km de care vă pomenisem. Ce exercițiu fizic mai eficient poate ajuta organismul omenesc, ca acea drumeție fortuită, în aerul curat al începuturilor de zi, decît cel pe care-l practicam eu?

— Și acum, cînd munca dv. a fost încununată cu izbutiri ce răsplătesc din plin și meritat străduințile dv., ce anume îndemnuri socotiți util să adresați tineretului, sub aspectul exercițiului fizic, al practicării lui?

— Cred că nici un efort mental, nici o investiție intelectuală nu-și află rodul dacă nu se dezvoltă în condițiunile unei sănătăți fizice perfecte și a unui moral care să determine o voință, o mare voință de acțiune și de finalizare.

Sportul, cu marile sale atribute, cu funcțiuni ce în decursul vremii au devenit apanajul unor temeinice studii și cercetări științifice, ocupă azi un rol de temei în viața tineretului, a oricărui om în mișcare — și el se cuvine să rămînă o preocupare constantă.

Apreciez marile sale rezultate și-l socot un mijloc — admirabil, dar exclusiv un mijloc, combătînd — în același timp — mentalitatea de a face din sport un scop, o calificare profesională.

Ca unul ce-mi trăiesc viața, ca profesor, la catedră, și ca viticultor pe teren, printre tineretul muncitor, nu pot subscrie ca sportul să domine viața unui om, dar nici să lipsească din programul lui.

Nici acel poet antic, Juvenal, care a exprimat gîndirea și nici străbunii noștri romani care au consacrat-o drept precept de viață, n-au înțeles, desigur, că „mens sana în corpore sano" este o rețetă de fabricat campioni, ci l-au vehiculat în lume pentru tîlcul lui înțelept, legat de însăși viața oamenilor"...

. . . . . .

Astfel ne-a vorbit, într-un asfințit care ne-a surprins pe coastele Pietroaselor, doctorul-docent Gherasim Constantinescu, creator de soiuri românești de vinuri, care au primit recunoașteri și trofee internaționale, ajuns în pragul vîrstei de șaptezeci de ani, pe care n-o arată.

Deci, sub cupola Academiei, încă un autentic susținător al sportului și al exercițiului fizic, atît cu vorba cît și cu fapta.

V. FIROIU

Kiki a spus adio piscinei

Christine Caron a părăsit arena competițională. Celebra înotătoare franceză, în jurul căreia parizienii creaseră un adevărat mit, a spus adio piscinei, alegîndu-și o meserie extrem de plăcută. De acum înainte, Kiki va împărți drăgălașele-i zîmbete și (probabil) sfaturi prețioase într-o vestită casă de mode aflată în 14 rue de Caire.

PRIETENIE SPORTIVĂ

Mai puternică și mai pură decît prietenia de școală sau de profesiune, prietenia sportivă atinge culmi unice în alpinism, aviație, schi, oriunde viața și lupta se întîlnesc dramatic.

A intrat în legendă „coarda" contrastelor temperamentale, dar a frăției de curaj dintre Lachenal și Terray, cuceritorii Anapurnei (8 047 m). John Hunt își alege membrii expediției pentru Everest și pe criteriul prieteniei și o consideră unul din factorii victoriei.

Jocurile sportive cultivă spiritul de echipă. Un savant ca Fleming, descoperitorul penicilinei, laureat al premiului Nobel, mărturisea că datorează spiritul său de colaborare științifică baschetului practicat în universitate.

Au fost adversari aprigi și au rămas sinceri prieteni alergătorii Emil Zatopek și Vladimir Kuț.

Pare miraculoasă, dar nu este decît simplă, bărbătească, prietenia rugbyștilor sau a boxerilor.

Nansen a fost bunul prieten al însoțitorului său Johansen, Amundsen și-a sacrificat viața în căutarea polară a lui Nobile, expediția Kon-Tiki s-a închegat din prietenie și spirit științific și nu din aventură. Anglia cîștigă campionatul mondial de fotbal poate și datorită fraților Charlton și prieteniei din echipă.

Dar adevărata prietenie sportivă, pentru a-și păstra forța și frumusețea, trebuie să treacă și dincolo de stadion, în viața de toate zilele. Numai așa se verifică acest sentiment profund și rodnic, fără de care nimeni nu poate trăi pe acest lat și plin de curiozități pămînt al oamenilor.

Virgil LUDU

AMINTIRI LA GURA SOBEI...

CU „BĂTRÎNUL" IUHASZ...

Omul scund și îndesat din fața mea, „tancul", cum i se spunea pe vremuri, a fost mult timp titular al echipei naționale în postul chele de half centru, ținîndu-le piept celebrilor Tommy Lawton, Piola, Sarossy și Braine... Augustin Iuhasz, căci despre el este vorba, surîde cînd aude că-i amintim acest lucru, apoi, stingîndu-și țigara în scrumieră, adaugă:

— „Concurentul" meu cel mai serios era Cotormani. El juca la Ripensia, iar eu la C.A.O. și mai apoi la Venus. Eram amîndoi de aceeași vîrstă, dar „fachirul" mă depășea, după cum știți, cu mult la înălțime...

— Apropo, nu erați obsedat de ideea că sînteți prea scund pentru acest post?

— Ba da. Dar tocmai lucrul acesta mă îndîrjea mai mult. Și atunci m-am pus serios pe treabă. Înainte și după antrenament, rămîneam singur cu mingea legată cu o sfoară de bara transversală și făceam sute de sărituri la balon. Și cum aveam un plasament bun și știam să sar la timpul potrivit, depășeam, de multe ori, adversari mult mai înalți ca mine. Mai era ceva care, cred eu, îi făcea pe selecționeri să-mi acorde încredere. Eu nu țineam mingea. Dădeam pase precise, puneam echipa în atac, imediat. Îi văd azi pe unii stoperi cum nu știu ce să facă cu balonul cînd îl intercepteză. Se joacă cu el în careul propriu sau îl trimit la întîmplare. Echipa își pierde busola cînd stoperul nu dă dovadă de calm, precizie și agerime. O răspundere enormă apasă pe umerii lui și el nu trebuie să se joace cu ea...

— C.A.O. a fost o echipă mare, remarcăm noi, privind o fotografie veche de pe perete. Care era „secretul"?

— Jucam fotbal, în primul rînd, pentru că ne plăcea. Aveam și satisfacții materiale, dar, nu știu cum să te fac să-nțelegi, eram „bolnavi de fotbal". Și asta înseamnă principalul! Lucram cu poftă, cu pasiune, la antrenamente. Apăreau echipe numeroase, egale ca valoare. Voiam să le întrecem, să arătăm că orașul nostru e mai bun... Și, apoi, noi, din echipă, formam o mare familie. Cei vîrstnici îi ajutau pe tineri cu sfaturi. Jocurile noastre de antrenament, „tineri—bătrîni" sau „apărarea—atacul" erau extrem de pasionante. Reușeam schimburi minunate de baloane, cum nu realizam, poate, nici la meciurile oficiale. Și-apoi, să știi, noi nu ne bazam numai pe fotbal. Ne vedeam și de meserie... Eu eram brutar, nu mi-e rușine s-o spun. Ziua jucam fotbal și seara coceam pîine. Și, zău, nu oboseam de loc... Nimeni nu ne fixa ore obligatorii de culcare, nimeni nu ne controla. O singură dată i-a dat prin gînd antrenorului Pojar să treacă seara pe la fiecare din echipă, și, poate n-ai să mă crezi, dar, la ora nouă jumătate, i-a găsit pe toți jucătorii la casele lor... Glanzman și Iuliu Bodola se culcaseră încă de la ora nouă!

— Cînd ați debutat în echipa națională?

— În decembrie 1933, la Balcaniada de la Atena. Sucitulescu și Albu erau fundași, iar Robe și Demetrovici mijlocași de margine. Am învins cu 3-2 Bulgaria, iar eu m-am descurcat destul de bine, deși îl aveam, ca adversar, pe Lozanov, un fotbalist masiv, robust și foarte eficace...

— În toamna aceasta, Anglia a fost la București... iar acum mergem la Londra, pentru al doilea meci... Dacă nu ne înșelăm, ați jucat contra englezilor, cu ani în urmă...

— E adevărat. Formația noastră era compusă din Pavlovici, Bürger, Albu, Vintilă, Iuhasz, Demetrovici, Orza, Ploeșteanu, Baratky, Bodola, Dobay. Am pierdut, cu 2—0, dar pot spune că am făcut o partidă frumoasă. Am avut și un mare ghinion că Bürger s-a accidentat încă de la începutul meciului, așa că am jucat, tot timpul, în zece oameni. Mi-a plăcut foarte mult, de la britanici pe Cooping, mijlocașul stînga, care, deși nu măsura decît 1,62 m, avea o detentă fantastică...

— Ce credeți despre meciul de acum de la Londra?

— Fotbaliștii noștri sînt capabili de mari surprize. Plăcute și neplăcute. Să vedem din ce categorie va face parte rezultatul de la Londra...

Convorbirea e pe sfîrșite. Ne luăm rămas bun. Din pragul ușii, Iuhasz își mai amintește ceva:

— Nu uita, dacă-l întîlnești pe Dan Coe. Spune-i c-ai stat de vorbă cu mine. Eu țin la băiatul ăsta. Pune mult suflet în joc. Dar nu știe să-și stăpînească nervii. Și asta nu-i bine. Și pe mine căutau unii să mă „sîcîie" în timpul partidei... Dar mă făceam că n-aud nimic. Strîngeam din dinți și mă concentram asupra jocului. Dacă nu-ți pui zăvor la nervi și la gură, ești o pradă ușoară, pentru orice adversar din teren, crede-mă... Comunică-i lucrurile acestea lui Dan Coe... Și mai spune-i că aceste sfaturi izvorăsc din inima bătrînului fotbalist Augustin Iuhasz...

George MIHALACHE

Cititorii mai vîrstnici vor recunoaște, poate, pe idolii lor din tinerețe. De la stînga la dreapta: Bartha, Chiroiu, Spielman și Iuhasz.

ZAMORA — GINERE!

Cîți ani are Zamora? Deși ar părea foarte simplu de dat un răspuns la întrebare, asupra vîrstei marelui portar de odinioară se poartă încă discuții. Unii afirmă că don Ricardo ar fi depășit 7 decenii de viață. Alții, îi consideră ceva mai tînăr. Astfel, ziaristul austriac Kurt Castka, autorul volumului „De la Zamora la Iașin" (din care a reprodus și ziarul nostru o parte, în serialul „Divinul Don Ricardo"), dă ca certă data nașterii celebrului fotbalist spaniol 21 ianuarie 1901. Ceea ce ar însemna 68 de ani neîmpliniți.

Iată însă că, în numărul din 1 ianuarie a.c., cotidianul parizian „l'Equipe" îl... întinerește și mai mult, atribuindu-i vîrsta de 64 de ani! Mai mult, ziarul francez face această afirmație dedesubtul unei fotografii din care Zamora, surîzător și cu floare la butonieră, se prezintă obiectivului în postură de... mire! Iată, de altfel, explicația fotografiei intitulate „CEA MAI NEAȘTEPTATĂ CĂSĂTORIE": Ultimul mariaj sportiv al anului 1968 a fost unul din cele mai neașteptate — cel al lui Ricardo Zamora, unul din cei mai buni portari din toate timpurile. La 64 de ani, Zamora s-a căsătorit, la 31 decembrie, cu încîntătoarea Pilar Calderara!

Dacă marele Ricardo continuă să întinerească în ritmul acesta, există toate șansele ca peste cîțiva ani să-l vedem din nou în poarta echipei Spaniei!

AUTOMOBILUL 19-61

În anchetele întreprinse la sfîrșitul anului trecut de către diverse ziare și agenții de presă, aruncătoarea de greutate Margitta Gummel (R.D.G.) s-a situat mereu pe locuri de frunte, datorită performanței de 19,61 m, realizată în ultima zi a întrecerilor de la Ciudad de Mexico. În amintirea senzaționalului său record mondial, serviciul de circulație din Leipzig a dat autoturismului „Wartburg" al campioanei olimpice numărul SC 19—61.

De remarcat că în urmă cu patru ani, după J.O. de la Tokio, medaliata cu argint la aruncarea discului, Ingrid Lotz a primit și ea la mașină un număr (57—21), care reprezenta performanța obținută la Olimpiadă.

Varianta scoțiană a aruncării greutății. Bila cîntărește aproape dublu decît cea regulamentară de 7,257 kg.

LOTO— PRONOSPORT

TRAGEREA LA SORȚI A AUTOTURISMELOR CONCURSULUI SPECIAL PRONOEXPRES AL REVELIONULUI DIN 1 IANUARIE 1969

Printre numeroasele premii acordate la concursul special Pronoexpres al Revelionului din 1 ianuarie a.c. au fost și 32 autoturisme dintre care 20 prin tragere la sorți.

Cele 20 autoturisme oferite prin tragere la sorți au revenit variantelor de categoria D (5 autoturisme) și O (15 autoturisme).

Sorții au decis următorii cîștigători:

Categoria „D" (premii suplimentare) *cîte un autoturism „DACIA 1100":* Violeta Macavei — Galați, Constantin Popescu — Craiova. *Cîte un autoturism „MOSKVICI 408" cu 4 faruri și radio:* Emilian Dincă — Craiova, Niculina Bordeianu — Bacău. *Un autoturism „SKODA 1000 M.B.":* Valeriu Joja Gaman — București.

Categoria „O" (premii speciale). *Un „RENAULT 16"* Victor Curcudel — Brașov; *un autoturism „WARSZAWA":* Elena Bogdan din Odobești — Vrancea; *cîte un autoturism „DACIA 1100":* Aurelia Szőkő — București, Dumitru Mihalache — Brașov, Teodora Plotogea din com. Moieciu de Jos — Brașov, Liviu Nedelcu — Predeal, Gheorghe Gidei — Galați; *cîte un autoturism „MOSKVICI 408" cu 4 faruri și radio:* Eremia Golimaș — Brașov, Ilie Manolache — București, Alexandru Jurj — Petroșeni, Manole Petroiu — Călărași; *cîte un autoturism „SKODA 1000 M.B.":* Nicolaie Iancu — Lovrin jud. Timiș, Ladislav Vasilciu — Dudești, jud. Timiș, Dumitru Moroianu — Brașov, Nicolaie Gheorghe — Brăila.

● Marți 21 ianuarie 1969, Administrația de Stat Loto — Pronosport organizează prima tragere excepțională LOTO din acest an. Această tragere oferă participanților o serie de surprize și premii importante. În primul rînd se atribuie autoturisme „Dacia 1100", „Moskvici 408" cu 4 faruri și radio, „Skoda 1000 M.B.". În continuare reținem 50 de excursii la PARIS cu avionul și premii în bani. Cu biletele seria „F" de 20 lei puteți participa la toate cele 10 extrageri = 120 de numere.